

Βρυξέλλες, 17 Ιανουαρίου 2023
(OR. en)

5124/23

ECOFIN 19
UEM 13
SOC 7
EMPL 6

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 5038/23

Θέμα: Έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2023

Συμπεράσματα του Συμβουλίου (17 Ιανουαρίου 2023)

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης του 2023 που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων στις 17 Ιανουαρίου 2023.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗΣ 2023

– Συμπεράσματα του Συμβουλίου ECOFIN –

Το Συμβούλιο (ECOFIN):

1. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η οικονομία της ΕΕ συνέχισε να ανακάμπτει σθεναρά μετά την πανδημία το 2021 και το 2022 χάρη στις άμεσες δράσεις πολιτικής σε εθνικό επίπεδο, σε επίπεδο ΕΕ και σε επίπεδο ζώνης του ευρώ, και ότι, παρά τις οικονομικές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, τα πλέον δυσμενή σενάρια έχουν αποφευχθεί. Ωστόσο, οι πιέσεις λόγω των υψηλών τιμών της ενέργειας, η διάβρωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, ένα εξασθενημένο εξωτερικό περιβάλλον και οι αυστηρότεροι όροι χρηματοδότησης έρχονται στο προσκήνιο και, καθώς ξεκινά το 2023, η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνεται. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η αγορά εργασίας παραμένει ανθεκτική. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι επικρατεί μεγάλη αβεβαιότητα, ιδίως σε σχέση με τη συνεχιζόμενη ενεργειακή κρίση. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών αυξάνει τις ευπάθειες και τους κινδύνους που σχετίζονται με τις μακροοικονομικές ανισορροπίες, συμπεριλαμβανομένων πιθανών αναδυόμενων νέων ανισορροπιών.
2. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι οι συνολικές επιδόσεις της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ απαιτούν συνεχή στενό συντονισμό των μέτρων πολιτικής προκειμένου να μετριαστεί ο αντίκτυπος των υψηλών τιμών της ενέργειας. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι τα μη συντονισμένα μέτρα ενδέχεται να έχουν δευτερογενείς επιπτώσεις σε όλα τα κράτη μέλη και ιδίως στη ζώνη του ευρώ, και θα μπορούσαν να διακυβεύσουν τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού, να οδηγήσουν σε αύξηση των αποκλίσεων και να ενισχύσουν τον ετερογενή αντίκτυπο της ενεργειακής κρίσης.
3. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της συνεχούς εφαρμογής της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών ώστε να εντοπίζονται, να προλαμβάνονται και να διορθώνονται εγκαίρως ανισορροπίες που εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των οικονομιών των κρατών μελών, της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης ή της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης του 2023, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη του δωδέκατου ετήσιου γύρου της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών.

4. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΘΜΟ με την αξιολόγηση της έκθεσης του μηχανισμού επαγρύπνησης σχετικά με την εξέλιξη των μακροοικονομικών ανισορροπιών στην ΕΕ και εντός της ζώνης του ευρώ, και σχετικά με αναδυόμενους κινδύνους. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για το γεγονός ότι, πριν από την επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών, είχε επανέλθει σε πολλά κράτη μέλη η μείωση του ιδιωτικού και του δημόσιου χρέους από υψηλά επίπεδα, μετά τη διακοπή της προσαρμογής και την αύξηση των δεικτών χρέους λόγω της πανδημίας. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ προβλέπεται να συμβάλει στη μείωση των δεικτών χρέους τόσο το 2022 όσο και το 2023. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι το ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον και οι αυστηρότεροι όροι χρηματοδότησης αναμένεται να ασκήσουν περαιτέρω πιέσεις στο ιδιωτικό και το δημόσιο χρέος.
5. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι το 2021 τα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών των περισσότερων κρατών μελών επανήλθαν κοντά στις θέσεις που είχαν πριν από την πανδημία λόγω της νόσου COVID, γεγονός που επίσης αποτυπώθηκε στην αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της ζώνης του ευρώ. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι το 2022 τα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένου του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της ζώνης του ευρώ, μειώθηκαν έντονα, πρωτίστως λόγω των υψηλών τιμών της ενέργειας. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την αναμενόμενη επαναφορά της συμμετρικής προσαρμογής των εξωτερικών θέσεων εντός της ζώνης του ευρώ. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος αυξάνεται έντονα σε ορισμένα κράτη μέλη με πλεονάσματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.
6. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι το 2022 οι αυξήσεις των μισθών επιταχύνθηκαν, χωρίς να αντισταθμιστούν από παραγωγικότητα, με αποτέλεσμα να ασκηθεί περαιτέρω πίεση στην ανταγωνιστικότητα κόστους. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι, λόγω του υψηλού πληθωρισμού, το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών μειώνεται. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι σε ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να αναπτύσσονται έμμεσες επιπτώσεις. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα ποσοστά πληθωρισμού είναι υψηλά και με σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών και ότι αυτό θα μπορούσε να επηρεάσει άμεσα τις πραγματικές σταθμισμένες συναλλαγματικές ισοτιμίες με αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα, ιδίως εντός της ζώνης του ευρώ.
7. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τη συνεχιζόμενη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την ανάκαμψη της κερδοφορίας των τραπεζών, αλλά ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων και στην κερδοφορία των τραπεζών. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι σε ορισμένα κράτη μέλη το 2021 και στις αρχές του 2022 οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν περαιτέρω και ότι αναμένεται να μετριαστούν με την αύξηση των επιτοκίων και τη μείωση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι αυτή η συγκράτηση των τιμών βρίσκεται σε εξέλιξη σε πολλές, αλλά όχι σε όλες τις χώρες της ΕΕ. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η αύξηση των επιτοκίων επηρεάζει την ικανότητα των νοικοκυριών να ανταποκριθούν στις πληρωμές ενυπόθηκων δανείων.

8. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την υψηλής ποιότητας ανάλυση που περιέχεται στην έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, μεταξύ άλλων την επικέντρωση στην εκτίμηση προοπτικών όσον αφορά την πιθανή εξέλιξη των κινδύνων για τη μακροοικονομική σταθερότητα. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η έκθεση παρέχει αυξημένη προβολή στις σχετικές με την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ διαστάσεις.
9. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ την πρόθεση της Επιτροπής να διενεργήσει εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις για τα δέκα κράτη μέλη που αντιμετώπισαν ανισορροπίες ή υπερβολικές ανισορροπίες το 2022, καθώς και για άλλα επτά κράτη μέλη με ιδιαίτερο κίνδυνο νεοεμφανιζόμενων ανισορροπιών. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την προγραμματισμένη εκπόνηση εμπεριστατωμένων θεματικών αξιολογήσεων σχετικά με τις εξελίξεις στη στεγαστική αγορά, τη δυναμική της ανταγωνιστικότητας, και την εξωτερική βιωσιμότητα και τα ισοζύγια, οι οποίες θα αξιοποιηθούν για την προετοιμασία των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων ανά χώρα.
10. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τη σημασία της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών της ΕΕ και ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να διασφαλίζονται η διαφάνεια και η πολυμερής εποπτεία. ΖΗΤΕΙ τη στενή παρακολούθηση των υφιστάμενων και δυνητικά αναδύομενων ανισορροπιών και την έγκαιρη απόκριση σε επίπεδο πολιτικής, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή των σχετικών μεταρρυθμίσεων, οι οποίες συνιστώνται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η πρόληψη και η διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών ενισχύει την ικανότητα των κρατών μελών να ανταποκρίνονται στους κλυδωνισμούς και στηρίζει την οικονομική σύγκλιση. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η μείωση όλων των ανισορροπιών έχει θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και στην ΕΕ.
11. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης του 2023 συνάδει με την πρόταση της Επιτροπής για το μέλλον της εποπτείας των μακροοικονομικών ανισορροπιών που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της επανεξέτασης της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, ιδίως με τον ισχυρότερο προληπτικό ρόλο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από νέους κινδύνους. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ την ανάγκη για ενδελεχή και άμεσο προβληματισμό σχετικά με την οικονομική διακυβέρνηση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών και τις διασυνδέσεις της με άλλα συναφή σκέλη εποπτείας της ΕΕ.